

3e zondag in de Veertig Dagen

Johannes 2: 13 - 25 – Grote opruiming... “Maar hij sprak over de tempel van zijn lichaam.”

Ds Jaco Zuurmond

Gemeente van de Levende,

Voor je het weet zijn ze groot! En voor wij het weten is ook de kleine Mart, die wij zojuist mochten dopen, groot genoeg om ons de vraag te stellen: Waarom zou ik eigenlijk naar de kerk gaan?

Wel, we hebben Mart zojuist warm welkom geheten – bij het binnendragen, oog in oog, en daarna ook nog eens hardop. En daarmee hebben we verantwoording op ons genomen. Daarmee zijn we naast zijn ouders gaan staan. En als Mart ons die vraag stelt – waarom eigenlijk naar de kerk – dan denk ik dat hij recht heeft op een eerlijk antwoord van ons.

Waarom gaan wij eigenlijk naar de kerk? Waarom eigenlijk bent u vanmorgen gekomen?

Ja, waarom?

Waarom ga je naar de supermarkt?

Dat is makkelijker: Voor het dagelijks brood. Voor het toefje slagroom op de pudding. En niet te vergeten voor de bonuspunten. En voor dat lekkere glaasje wijn.

Waarom ga je naar de MediaMarkt? Ja, ik ben toch niet gek? Mooi spul daar, audio, video, computers, wat je maar wilt.

Waarom ga je naar de sport? Omdat ik dat lekker vind. Omdat het gezond is.

Waarom ga je naar school? Omdat je wilt ‘investeren in je toekomst’.

Allemaal vragen met een antwoord.

Maar nu: waarom ga je naar de kerk?

Voor bemoediging in je zoeken naar een betere wereld? Voor troost in je omgang met je verdriet? Voor bezinning over de diepere vragen van het leven? Voor inspiratie – om geestkracht op te doen? Voor gezelligheid, omdat je hier gekend wordt? Of gewoon, omdat de wekker op tijd ging? Waarom kom je hier?

Vandaag wordt er grote schoonmaak in de tempel gehouden.

En laten we ons niet te makkelijk van die handelaars in de tempel af maken.

Een moralistisch oordeel is snel gegeven: Het is toch wat, zelfs handel in de tempel. Maar zoiets doen wij natuurlijk niet. En daarmee blijven wij mooi buiten schot in dit verhaal – ja, ja.

Maar dan gaan we echt aan de diepgang van het Evangelie van vandaag voorbij. De diepgang waar de Evangelist Johannes ons zelf naar lijkt te verwijzen als hij aan het eind ons laat weten dat Jezus ‘sprak over de tempel van zijn lichaam’. Daarmee wordt heel die tempelreiniging een gelijkenis. De reiniging van de tempel is een uiterlijke verschijning van een gebeuren dat veel dieper gaat, veel dieper zál gaan. In het Evangelie naar Johannes is de tempelreiniging een gelijkenis van wat op Goede Vrijdag gebeurt. En te vrezen valt... en misschien ook: te hópen valt... dat zelfs onze meest nobele motieven in die grote schoonmaak niet buiten schot zullen blijven.

O zeker, we doen hier in de Ontmoetingskerk allemaal ons best. Uitgebalanceerde liturgie waarin we ons richten naar het Bijbelverhaal... waarbij we zoeken naar taal van vandaag... en we maken er ook nog eens een heel mooi boekje van...

We zingen de mooiste liederen, uit een prachtig nieuw liedboek.

We hebben aandacht voor het detail – hoe je loopt... met brood en wijn... met de gedachtenisstenen. Steeds proberen we zo zorgvuldig mogelijk de vorm te laten passen bij de inhoud.

In de prediking doen we samen ons best om echt ons te openen voor de bijzondere taal en de bijzondere inhoud van dat oude woord... zodat het relevant is voor mensen van vandaag.

In ons gebed zoeken we diepe intimiteit.

We zien om naar elkaar, zoveel we kunnen. En hebben structureel aandacht voor de wereld om ons heen – voor de stad, voor het land, voor de wereld.

Dat kunnen we allemaal vertellen aan Mart. En dat doen we vast met enige trots.

Maar voor je het weet – en dat beseffen we in het licht van het Evangelie van vandaag maar al te goed – is het mooiste dat we hier hebben en doen... gewoon handel. Nogmaals waarom zouden onze motieven beter zijn dan die van de handelaars in de tempel. Voor we het weten is ook het mooiste van wat wij doen... uiteindelijk eigen belang... ons eigen verhaal... ons eigen product – onze eigen ervaring... bevrediging van onze eigen behoeftes vooral. Topervaringen kan je niet garanderen, maar we faciliteren ze hier wel. Religieuze topervaringen, wel te verstaan. De kerkdienst als belevenis, als evenement. Een spirituele variant van een weekend Centre Parcs of een avondje Go Planet.

En ja, dat valt te verkopen... daarmee valt te pitchen op de markt van religieuze behoeftes. Dan hebben we een prachtig antwoord op de vraag van Mart.

Maar voor je het weet zijn we dan helemaal weg van de kern – om het woord 'corrupt' maar niet te gebruiken.

Heilige ruimte... - dat is de tempel – heilige ruimte raakt zo maar bezet, zo beseffen wij in het licht van het evangelie van deze morgen.

Kan je nog zo'n mooi bewust leeg podium hebben geplaatst in je kerk – “niets ligt hier vast, hier kan van alles gebeuren”, – “zelfs het podium zelf ligt niet vast, want het is verrijdbaar...”, zo zeggen we dan trots als er weer eens gasten komen kijken. Mar je kan nog zo'n bewust ópen podium hebben geschapen, voor je het weet raakt het bezet – met al te veel zelfbewustzijn, kennis, ego - behoeftebevrediging, dat vooral.

Kan je in een Taizéviering tien minuten stil zijn... hier in deze ruimte... alleen maar stilte, alleen maar ruimte - voor je het weet maken we ook daar weer een handelsmerk van...

Vandaag wordt er opruiming gehouden in de tempel. Grote opruiming.

En hij sprak van de tempel van zijn lichaam... - zo voegt dan de evangelist Johannes als een soort leeswijzer aan het verhaal toe.

Die opruiming zal hij op Goede Vrijdag voltrekken in zichzelf... en daarmee aan ons.

Heilige ruimte raakt zo maar bezet.

Ook de heilige ruimte die wij zelf zijn... Want dát is waar het in het Evangelie van vandaag in de kern om gaat. Want die tempel is een beeld – ten diepste voor onszelf.

We zijn zo bezet...

Door de waan van de dag. De hypes, de rages.

We zijn zo bezet, door verslavingen van allerlei slag.

Door onze hang naar status, naar macht.

Door de druk van wat we 'carrière' noemen, en waarvoor we bereid zijn alles te offeren – zelfs de liefde...

We zijn zo bezet – door vooroordelen en beeldvorming, die de communicatie met onze medemensen zo blokkeren, die ons weghouden van de ander.

We zijn zo bezet – met schuld... die je bij je draagt, waar je niet los van komt.

Zo bezet, door pijn die te groot is...

“Als vrijheid was wat vrijheid lijkt – wij waren de mensen niet die wij nu angstig zijn”.

De tempel die wij zijn... is helemaal niet de vrije ruimte die we onszelf voorhouden.

Het zit allemaal zó diep in ons. In ons allemaal.

Waarom kom je naar de kerk?

Zouden we het durven om aan Mart te antwoorden...: misschien wel voor niets. Om eerst maar eens alles op te laten ruimen.

Komen we niet ten diepste naar de kerk om hier iemand te ontmoeten die eindelijk opruiming houdt?

Niet omdat dat ónze behoefte is – maar omdat het zijn behoefte is.

Hij wil opruiming houden in ons.

Wil het allemaal wegvegen.

Wil jou, mij, de moed geeft om het allemaal los te laten .

Door het allemaal op zich te nemen. En met zich te laten sterven...

Zodat er eindelijk ruimte ontstaat.

Lege ruimte.

Heilige ruimte.

Ruimte voor leven.

Nieuw leven.

Pasen.

Amen